

Vores mand i Amerika

Der går ikke ret længe, før amerikanerne skal vælge deres næste præsident. Embedet er det vigtigste i hele den vestlige verden, og derfor er det ikke kun amerikanerne, der er meget spændt på udfaldet.

Som ærøbo har man en naturlig trang til at finde Ærø-forbindelser til alt, hvad der sker i verden, men jeg har ikke haft held til at finde forbindelser mellem Ærø og amerikanske præsidenter. Men mindre kan vel også gøre det.

Den 3. november 1820 fik den førstefødte på Kammerrådgården i Borgnæs en lillebror. Drengen fik navnet Claus Lauritsen Clausen. Han voksede op og fik hurtigt sine egne meninger. I Tommerup havde han sammen med en ven fra Ærøskøbing deltaget i en såkaldt gudelig forsamling, og i vinteren 1837-1838 kom den endnu kun 17 år gamle dreng hjem til Ærø og begyndte at holde vækkelsesmøder. Sognepræsten var ikke begejstret, og drengens far langt mindre. Claus blev smidt ud hjemmefra, men blev snart kaldt hjem igen. Hans far var blevet syg, men havde dog sine meninger i behold. Generationsopgøret brød ud i lys lue, og i 1839 blev den unge Clausen bortvist for tid og evighed.

Så tog han til Langeland, hvor han holdt vækkelsesmøder, blev huslærer for nogle vakte familier og mødte Martha Rasmussen fra Ribbjerg. De to blev forlovet og snart også gift. Under en rejse til Norge var han blevet opfordret til at rejse til en norsk koloni i Wisconsin. Hans nye kone forsøgte at dæmpe iveren for at udvandre, men den gik ikke, og i 1843 rejste ægteparret til Muskego, Wisconsin, hvor C. L. Clausen allerede samme år blev ordineret som præst for en norsk menighed. Dermed gik han over i historien som den første danske præst i USA. Inden afrejse skrev hans kone salmen "Så vil vi nu sige hverandre farvel". Den stod i Den danske Salmebog frem til 2002.

Clausen havde sans for at organisere og var involveret i oprettelsen af flere skandinaviske kolonier og menigheder. Det kneb med jord til alle de norske udvandrere, så Clausen etablerede i årene 1851-53 et settlement ved navn Skt. Ansgar i Iowa. Der blev han først sognefoged, sognerådsformand, købmand og til sidst præst. Når Iowa siden hen tiltrak så mange danskere, skal en del af forklaringen findes i Clausens arbejde, som igennem breve og avisartikler trak flere til Den nye Verden. Ikke mindst langelændere.

Under den amerikanske borgerkrig 1861-1865 var Clausen aktiv som feltpræst for det skandinaviske regiment, og da der i 1867 skulle være verdensudstilling i Paris, blev han valgt som delegeret for staten Iowa. Han besøgte også Danmark og talte godt for, at danske præster skulle emigrere til USA. Det blev begyndelsen til det, der udviklede sig til en dansk kirke i USA fra 1869. Clausen gentog igen og igen: "Send blot præster herover. Der er plads nok." Lægprædikant A. S. Nielsen havde fået kontakt med den store danske menighed i Cedar Falls, Iowa, og blev kaldet som præst. Men først skulle han ordineres. Han håbede, at han kunne blive ordineret af sin hjemlige biskop i Aalborg, men det ønske kunne ikke imødekommes. Så klarede C. L. Clausen ordinationen i stedet. Han var ganske vist ikke biskop, men havde nærmest samme status i sit nye hjemland.

Claus Lauritsen Clausen måtte stoppe som præst i 1881. Helbredet tillod ikke mere. I 1885 flyttede han til Austin, hvor han døde den 15. november 1892, 72 år gammel. Han efterlod sig fem sønner og en adoptivdatter. Han fik en søn med Martha Rasmussen, som døde allerede i 1846, blot 31 år gammel. De fire andre sønner kom til i ægteskabet med den norske præstedatter Birgith Hjorth, som døde i 1887 som 68-årig.

Claus Lauritsen Clausen blev en betydelig skikkelse i udvandrerrhistorien, men han blev altså ikke præsident i USA. Til gengæld fik han en mindesten på Olde Møllebakke. Det er der ingen andre end ham, der har opnået.